СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК LVI. Ч. 144. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 23-го ЧЕРВНЯ 1948. — No. 144. JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, JUNE 23, 1948. VOL. LVI.

ТРИ ЦЕНТИ в Зл. Д. Америки; ПЯТЬ ЦЕНТІВ Закордоном. — Тел. „Свободи": BErgen 4-0807, 4-0237 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 — THREE CENTS in the United States; FIVE CENTS Elsewhere

СПРАВА ЗАКОРДОННОЇ ПОЛІТИКИ В РЕСПУБЛИКАНСЬКІЙ ПЛЯТФОРМІ

Филаделфія, 21 червня. — Двадцять четверта Краєва Республиканська конвенція, що відбувається в Мюнисипал Одиторіум, обєднала всіх делегатів для критики Демократичної партії, яка від близько 20 років находиться при кермі адміністративних справ. Ключевий промовець, губернатор Двайт Ґ. Ґрін з Ілиной, був річевим критиком, а бувша конгресменка Клер Бут Луя долляла оливи до вогню своїми чуттєвими випадами. Одначе головне вістря своєї промови звернула проти Генрія Волеса й його большевицької братії.

Мабуть перший раз в американській історії порушено справу „націоналізму" в нарадах партійної конвенції, коли прийшло до обговорення закордонної політики в партійній плятформі. У цій справі перемагає напрям „міжнародний", тобто такий, який не дозволяв би на ізоляцію Америки від глобальної політики. Комісія плятформи предявить свій аляборат в середу перед полуднем, а коли гладко піде з цією справою, то вже на нічній сесії в середу почнуть ставити кандидатів на номінацію. Очевидно, що почнеться від „рідних синів" кількох стейтів, а коли їх ліста вже вичерпається, тоді прийде до загально знаних кандидатур.

Ривалізуючі табори в справі кандидатів.

Найбільше агресивним кандидатом на номінацію показується нюйорський губернатор Тамес Е. Дюї. Від нього так і бє бажання здобути номінацію для себе. Досі він має найбільше число наперед запевнених делегатів, одначе більшу моральну силу виказує сенатор Роберт А. Тефт. Він погодився з іншим кандидатом, а це бувшим губернатором Минесоти, Ґаролдом Стасеном і разом такий „запряг" має велику силу. Цю спілку підтримує полк. Роберт Р. МекКормик, видавець впливового республиканського щоденника Шікаґо Трибюн і це є перший відкритий політичний „бос", який виявив свої наміри. Він є делегатом на конвенції, отже може діяти по всіх закутинах. Інші впливові одиниці зпоза куліс ще не виявили свого обличча. Загально говорять, що на випадок зудару між Тефтом і Дюїєм до такого ступня, що ніхто з них не дістане потрібної більшости голосів, вирине на поверхню кандидатура сен. Артура Г. Ванденберґа. Він досі не старався за кандидатуру, одначе його прихильники кажуть, що він „буде придатним", як що йому кандидатуру заоферують. Досі Ванденберґ не склав рішучої заяви, що він під ніякою умовою не прийме кандидатури.

РОБІТНИКИ ВИСМІВАЮТЬ ОФЕРТУ ФОРДА В СПРАВІ ПІДВИШКИ.

Дітройт.—Форд Мотор Компані заоферувала юнії автомобілевих робітників підвишку на 14 центів для таких робітників, які заробляють $1.50 або більше, а 11 ц. таким, що заробляють менше на годину. Робітники в фабриці Ривер Руж відкинули цю пропозицію з кпинами, одначе сама юнія ще не заявила свого становища в цій справі.

ВЕРХОВНИЙ СУД ЗАБОРОНЯЄ ОБМЕЖУВАТИ СВОБОДУ ЮНІЙНОЇ ПРЕСИ.

Вашингтон. — Верховний Суд відкинув заборону суду нижчої інстанції, видану проти юнії в Балтимор, щоб її орган не давав підтримки кандидатові на конгресмена. Видаючи це рішення суд заявив, що воно відноситься лише до точки в законі Тефта-Гартлія про свободу пресових органів, а не вирішує, чи цілий закон Тефта-Гартлія є конституційним.

Некомуністичні афідевіти конституційні.

При вирішуванні іншої постанови цього самого закону, Верховний Суд став на становищі, що обовязок підписування афідевитів юнійних урядовців з заявою, що вони не належуть до Комуністичної партії, є конституційним. У цій справі Верховний Суд потвердив лише рішення суду першої інстанції у відповідь на апель моєрської юнії проти такого примусу.

ЗГОЛОШЕННЯ ДО ВІЙСЬКОВОЇ СЛУЖБИ ПЕРЕД ПІДПИСАННЯМ ПОБОРОВОГО ЗАКОНУ.

Вашинґтон. — Закон про обовязкову військову службу не буде підписаний президентом Труманом швидше, аж прийде законний час, щоб дати нагоду молодцям у військовому віці добровільно зголоситися до армії на один рік або до краєвої ґвардії на три роки, щоб у такий спосіб ухилитися від примусового побору до війська на 21 місяців. Вимоги для служби в краєвій („національній") ґвардії такі: Що тижня по дві години вправ вечорами і кожних вакацій обовязкова двотижнева служба в таборі впродовж трьох літ.—Оповістка про відложення президентського підпису до слушного часу викликала рух між молодю до служби в краєвій ґвардії.

Президентові предложено до підпису 263 законопроєктів, ухвалених в останніх днях нарад конгресу. Вони мусять бути переглянені і підписані впродовж десяти днів, щоб набрали законної сили. Коли президент не підпише, а конгрес не має спромоги над ними поновно рішати, це вважається за „кишенькове вето" президента. Детякі законопроєкти ще не дістали підпису предсідника палати репрезентантів Джозефа Мартина, який бере участь в Краєвій Республиканській Конвенції в Филаделфії.

ЗАСУДИЛИ БОРМАНА.

Берхтесґаден, Німеччина, 21 червня. — Німецький денацифікаційний суд засудив минулої п'ятниці на 10 років тюрми відомого заступника Гітлера, Мартина Бормана. Його засуджено позаочно, бо не тільки не відомо де він скривається, але теж існують серіозні здогади, що він не живе.

Викінчують америк.-европейські пляни оборони проти наїздника

Вашингтон, 21. червня. — Урядовці Америки і Західно-Европейського Союзу держав працюють тепер над викінченням кінцевих подробиць над пляном військової оборони перед наїзником. Після викінчення плянів буде скликана конференція інтересованих держав як не у Вашингтоні, то в Лондоні. Ці наради будуть черговим кроком у наладнанні американської закордонної політики відносно Европи. Хоч урядовці департаменту стейту не говорять ясно про намір відбути конференцію, то з інших джерел звісно, що конференція відбудеться. Досі обєдналися для оборонних цілей: Великобританія, Бельгія, Голяндія, Люксембурґ.

ВЕЛЕС ДАЛЬШЕ ОСТЕРІГАЄ ПЕРЕД КОМУНІСТИЧНИМИ ЗАТІЯМИ НА КАРІБСЬКОМУ МОРЮ.

Ню Йорк. — У синдикованій статті пише бувший підсекретар стейту Сомнер Велес про небезпеку збоку комуністичних інтригантів на островах і в державах довкруги Карібського моря. Він згадує, що на його попередну осторогу посипалися заперечення наче б така небезпека існувала, й тому він ще раз пригадує на методи комуністичної діяльности. Він каже, що комуністичні методи є такі самі, як націстичні, лише, що далеко більше рафіновані. До комуністів пристали тепер колишні націсти й тому така комбінація є більше небезпечна ніж націстична. Від коли советський амбасадор Константин Уманський перенісся з Злучених Держав до Мексика, від тоді зароїлося від шпигів і вертільників в державах, що притикають до Карібського моря. Хоч Уманський згинув, то його праця ведеться дальше і в урядах деяких держав вже засіли комуністичні агенти. До таких країн, в яких большевики й бувші націсти опанували уряд, Велес зараховує Коста Ріку. Він звертає увагу американському урядові на цю небезпеку і остерігає перед уділюванням підтримки для ново-створеного уряду в Коста Ріці.

УГОРСЬКИЙ КОНСУЛ ЗРЕЗИГНУВАВ З СВОГО ПОСТУ

Ню Йорк. — Аврель Альт, діючий генеральний консул Угорщини, з осідком в місті Ню Йорку, зрезиґнував із свого посту на знак протесту проти комуністичної диктатури на Угорщині. Як одну з приток до такого кроку подав Альт вмішування секретаря угорської амбасади в Вашинґтоні в справи консуляту, головно подавання вказівок, кому консулят має давати, а кому відмовляти віза на відвідини Угорщини. До опанування Угорщини комуністами було звичаєм, що консул самий рішав про видання віз на пашпорти. Крім того Альт сказав перед репортерами, що в його рідній країні комуністи знищили зовсім громадянську свободу і він не може погодитися з таким режімом.

ЕКСПЛЬОЗІЯ В ЖИДІВСЬКІЙ ДІЛЬНИЦІ КАЇРО.

Каїро, Єгипет, 22. червня. — В жидівській дільниці Каїро трапилися дві великі експльозії, жертвою яких було 31 вбитих. Причин експльозії ще досі не стверджено.

ДУНАЙСЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ ВІДБУДЕТЬСЯ В БЕОГРАДІ.

Вашингтон. — Не зважаючи на відмову югославського уряду, щоб відбути в Београді советсько-американську конференцію в справі плавби на Дунаю, департамент стейту оприлюднив, що вона таки відбудеться в тому місті. На це вже згодився югославський амбасадор, хоч він був першим, що заповів відмову свого уряду. Та коли Москва повідомила Вашингтон, що Београд буде місцем конференції, тоді й югославський амбасадор заявив, що в Београді може найтися приміщення для делегатів.

Чергові наради Комінформу

Варшава, 22. червня. — З кінцем минулого тижня почалося паломництво комуністичних верховодів з поодиноких країн і тут існує переконання, що „десь в Чехословаччині" має відбутися друге з черги засідання створеного минулого року Москвою нового комуністичного інтернаціоналу, відомого під назвою Комуністичного Інформаційного Бюра, скорочено: Комінформу. „Десь до Чехословаччини" вже виїхав член московського Політбюра і основник Комінформу, Андрей Жданов, та комуністичні головачі з Болгарії, Румунії, Мадярщини, Югославії, Альбанії, Польщі, як теж з Італії та Франції. Предметом нарад мала б бути знову акція проти америкаської Програми Европейської Відбудови та провірка комуністичного положення в Европі після поразки комуністів в італійських виборах, як теж біжучі справи і пляни підривної комуністичної роботи в світі і зокрема в Европі.

ІЗРАЇЛЬЦІ І АРАБИ ПОГОДИЛИСЯ НА „НІЧИЮ ЗОНУ" В ЄРУСАЛИМІ.

Лейк Соксес, Н. Й., 22. червня. — Посередник О.Д. в Палестині, граф Бернадотте повідомив, що ізраїльці і араби погодилися встановити в Єрусалимі „нічию зону", в якій нікому не вільно буде мешкати та доступ до якої буде заборонений військовому персоналові. Араби матимуть право держати в цій зоні одну поліційну станицю та висилати туди окремі стежі для вдержання ладу. Зона буде відділена колючим дротом і вона відділюватиме демаркаційну лінію між арабами і жидами.

ГРЕЦЬКА АКЦІЯ В СПРАВІ ЗВОРОТУ СХОПЛЕНИХ БОЛЬШЕВИКАМИ ДІТЕЙ.

Лейк Соксес, Н. Й., 22. червня. — Грецький уряд знову звернувся до Балканської Комісії О.Д. в справі звороту грецьким батькам біля 10,000 дітей, що їх взяли в ясир большевицькі партизани та віддали на яничарське виховання до Советського Союзу та його сателітів. Намагання Греції порозумітися в цій справі безпосередньо з цими країнами, не мали успіху.

ЗБІГЦІ ЗІ СОВЄТІВ СТВОРИЛИ МІЖНАРОДНИЙ СЕЛЯНСЬКИЙ СОЮЗ

Відень, 22 червня. (Ройтер) — Вчора тут повідомлено, що представники політичних еміґрантів з Польщі, Румунії, Мадярщини, Болгарії, Альбанії, Чехословаччини, Югославії та Советського Союзу створили в місті Лінц Міжнародний Селянський Союз. В прийнятій резолюції стверджується, що селяни всіх країн за советською залізною заслоною заняли виразно негативне становище до існуючого там сьогодні диктаторсько-тоталітарного большевицького режіму, але їх „брутально гнобиться і нищиться". Австрійські соціялісти занепокоєні цею активністю в Австрії політичних втікачів зі Советів, бо бояться, що це може втягнути Австрію в ще більші непорозуміння зі Советським Союзом та справити її ще більше клопоту.

ЛІКВІДАЦІЙНА АКЦІЯ ГРЕЦЬКОЇ АРМІЇ ПРОТИ ПАРТИЗАНІВ РОЗГОРТАЄТЬСЯ ПЛЯНОВО.

Атени, Греція, 22. червня. — Верховне командування грецької армії повідомляє, що широко закроєна акція проти большевицьких партизанів розгортається пляново і досягає своїх цілей, натрапляючи на завзятий спротив большевиків. В наступі беруть участь всі роди зброї, при чому авіяція грає головну ролю в розбиванні партизанських укріплень у важко доступних ґірських місцевостях. На більші центри большевицьких партизанів армія наступає з усіх боків, намагаючись насамперед відтяти їм можливість втечі до їх большевицьких опікунів. Вже очищено великі простори, ще недавно зайняті большевиками. Наступ продовжується. Керівник американської допомоги в Греції звернувся до партизанів по радіо, закликаючи їх в останнє скласти зброю та замість нищити країну, взяти участь в її відбудові.

УКРАЇНСЬКА ГРОМАДА В ЧЕСТЕР НА ДОПОМОГУ ВИЗВОЛЬНИМ ЗМАГАННЯМ УКРАЇНИ.

Честер, Па., 21. червня. — В рямках кампанії, яку тепер веде Український Конгресовий Комітет за збіркою 50,000 долярів фонду на політичну акцію для допомоги визвольним змаганням України, вчора тут відбулося в Народному Домі при 4-ій і Ворд Стріт громадське віче, скликане Злученими Організаціями міста Честер Схід і Захід, згуртованими біля цього Народного Дому. Віче відкрив предс. Василь Гарасим, а до зібраних, крім представника УККомітету, промовив місцевий православний парох, о. Галицький. Не зважаючи на нечисленну приявність громадян, на віччу зібрано $500 на політичну акцію УККомітету.

В БЕРЕЗНІ БУДЕ ВСТАНОВЛЕНА НІМЕЦЬКА ДЕРЖАВА

Берлін, 22 червня. — З достовірних американських військових джерел повідомлено, що найпізніше з днем 1-го березня 1949 р. буде встановлена західно-німецька держава та проголошений німецький уряд. Окремий комітет американських, британських та французьких представників вже розпочав працю з метою встановити повновласті і засяг діяння цего уряду в рямках формального окупаційного стану, який ще існує. Цей сам комітет встановить теж відношення німецького уряду до окупаційних властей та визначить контрольні завдання цих останніх. В справі встановлення німецької держави відбуваються постійні конференції західних союзників з представниками німецьких країн, які мають за завдання скликати конституційну асамблею та підготовити проєкт конституції. Нова держава залишатиме можливості прилучитися до неї теж східним німецьким провінціям, що тепер є під советською окупацією.

СОВЄТИ ПОГОДЖУЮТЬСЯ НА РОЗМОВИ В СПРАВІ МОНЕТАРНОЇ РЕФОРМИ В БЕРЛІНІ.

Берлін, 22 червня.—Тут неофіціяльно повідомлено, що советський головнокомандуючий в Німеччині, маршал Василь Соколовський, мав виявити свою готовість на переговори зі західними союзниками в справі реформи гроша в Берліні. Розмови мали б відбутися між представниками і фінансовими спеціялістами всіх чотирьох окупаційних потуг, та, згідно з повідомленням Асошієйтед Прес, мали б початися вже сьогодні. Вислід цих розмов важко передбачити, бо ніхто не вірить в добру волю Совєтів. Тимчасом, політичне напруження між східними та західними союзниками в Берліні продовжується. У відповідь на советські транпортові обмеження американська авіяція почала забезпечувати відповідним постачанням свій ґарнізон в Берліні повітряною дорогою, а британський ґубернатор, піддержаний американським і французьким, вияснив большевикам, що Берлін не належить до советської зони та що всі окупаційні потуги там мають однакові права.

ШВЕЦІЯ ЗБІЛЬШАЄ СВОЮ ОБОРОНУ.

Стокгольм, Швеція, 22 червня. — Обидві палати шведського парляменту вчора ввечорі ухвалила додатково 205,000,000 корон (56,000,000 долярів) на скріплення краєвої оборони. Фонди будуть використані головно на розбудову авіяції та військово-морських сил, як теж на дальшу будову оборонних спорудь.

БРИТАНЦІ ДОГОВОЛИЛИСЯ З ІРЛЯНДЦЯМИ.

Лондон, 22 червня. — Тут від довшого часу відбувалися торговельні переговори між очолюваними міністрами торгівлі представниками Британії та Ірляндії. Вчора вже повідомлено, що в усіх справах досягнено „прінціпового порозуміння" і залишається ще тільки узгідити подробиці. Ірляндську делегацію очолював сам премієр, що свідчить про важливість переговорів для обох країн.

СОВЄТСЬКИЙ ТЕРОРИЗМ ПРИЧИНОЮ КРІЗИ В АВСТРІЇ.

Відень, 22 червня.— У зв'язку з австрійською відпорністю проти советської „нової демократії", в цій країні Совєти щораз більше починають застосовувати безпощадний терор як до цілости навелєння, так і поодиноких відповідальних людей. Між іншим, недавно большевики схопили високого австрійського поліційного достойника, Антона Марека, та держать його під закидом „шпіонажі". У зв'язку з цим вчора екзекутивний комітет найбільшої австрійської Народної партії, до якої належить теж премієр Фіґль, рішив скликати надзвичайну сесію парляменту в справі — як це сказано в резолюції—„введення советськими окупаційними властями брутальної сили на місце закону".

МАНЕВРИ АМЕРИКАНСЬКОЇ АРМІЇ В НІМЕЧЧИНІ.

Франкфурт над Майном, 22 червня. Десять тисяч американських вояків в Баварії почали вчора в горах навколо Нюрнберґу найбільші від часу закінчення війни в Европі військові вправи. Терен вправ віддалений тільки 50 миль від советської зони, де недавно відбули військові вправи на більшу скалю теж советські війська.

У ВІДНІ БОЛЬШЕВИКИ ПРИДЕРЖАЛИ ЗАХІДНИХ ВОЯКІВ.

Відень, 22 червня.—Столиця Австрії належить до тих місць де трапляються найбільш загрозливі непорозуміння між советськими і західними окупаційними силами. Вчора тут трьох совєтських членів міжнародної поліції змусили під загрозою ужиття зброї трьох західних вояків — членів тої ж поліції, піти до советської командатури і там від них відібрано придержаного ними одного п'яного австрійця, а їх самих придержано 15 хвилин.

„НАЇЗД" АМЕРИКАНСЬКИХ МОРЯКІВ НА СТОЛИЦЮ ПОРТУҐАЛІЇ.

Лісбона, Портуґалія, 22 червня.—На вулицях столиці Портуґалії вчора можна було скрізь побачити американських моряків. Це звиджувала місто залога американського лінійника Мізурі, літаконосця Корал Сі, крейсерів Коломбус і Мекон та сімох нищильників і одного апровізаційного корабля, що причалили у відвідини до місцевого порту й тут залишаться до суботи.

КИТАЙСЬКІ СТУДЕНТИ НЕ ХОЧУТЬ АМЕРИКАНСЬКОГО ХЛІБА.

Пейпінґ, 22 червня. — Серед місцевих китайських студентів і професорів поширюється рух за бойкотом американської харчевої допомоги. Велика частина студентів вчора вже звернула свої харчові квитки, що уповноважнювали їх користати з дарованої американської харчівні.

SVOBODA
UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Ситі і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$5.25	Six months	$5.25
На три місяці	$2.75	Three months	$2.75
Число з понеділка (англійською частиною):		Monday's issue (the Ukrainian Weekly, English language supplement):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1.50

Classified Advertising Department, 597—7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582.

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346 JERSEY CITY 3, N. J.

ПОЛІТИЧНА АКЦІЯ В ОБОРОНІ УКРАЇНИ

Усі ми є з цілої душі за визволення українського народу з московської неволі, за оборону права українського народу на вільне й незалежне життя і за ширення правди про визвольні змагання України.

Хто ж це завдання має виконати і якими засобами?

Це вже таке питання, на яке не так легко відповісти, особливо, коли мається на думці фінансові засоби, а без яких усяка політична акція, теж і в українській справі, неможлива. Здаєсь, що ця справа така природна й проста, як і наше щире бажання допомогти рідним визволитись з неволі. Одначе так не є, коли судити по тім, як наш загал реагує на справу фінансової допомоги Українському Конгресовому Комітетові, якого завданням є вести політичну акцію в обороні України.

Як відомо, Український Конгресовий Комітет звернувся до нашого громадянства з проханням зложити $50,000 на цю працю, яку громадянство вложило на Комітет і яку він повинен виконати разом з Панамериканською Українською Конференцією. Там, де інші етнічні групи в Америці витрачають мільйони на пропаганду такої справи, яку назагал американці добре знають, нам важко зложити кількадесять тисяч долярів на українську справу, якої ще тут в багатьох важних місцях не розуміють, бо є постійно баламучені пропагандою, ворожою Україні. Тому спитаймо себе: чи і далі має так бути? Чи і далі так мають відноситись до цеї важної справи наші передові люди на місцях, наше духовенство, наші професіоналісти чи бизнесмени? Чи навіть вони не годні розуміти, що як не буде грошей, то треба буде замкнути офіс У. К. Комітету і перестати видавати Український Квартальник і Український Бюлетен?

Знаємо, що наше громадянство не звикло до жертв на політичну акцію. Знаємо, що й досі не було б книжок в англійській мові про Україну, бо не було б фондів на їх видання, коли б за цю справу не був взявся Український Народний Союз. Проте ми думали, що таки леди вже проломано та що різні видавництва про Україну, Український Квартальник та Український Бюлетен переконали усіх нас про великі користі з того роду праці. Ми теж думали, що Панамериканська Українська Конференція та політична акція Українського Конгресового Комітету, ведені в тяжких обставинах і при дуже малих фінансових засобах, уже вплинули на наш загал в такий спосіб, що він оцінив цю працю і тепер готовий підтримати її фінансово, щоб вона могла поширитись і поглибитись, як цього вимагає страшна трагедія, яку переживає український нарід в Европі. На жаль, так не є, як ми думали і чого надіялись. Жертви на політичну акцію Українського Конгресового Комітету ідуть пиняво і як так далі буде, то треба буде цілком певно цю акцію звести до мінімума, а навіть припинити видавництва. Такого ніхто з нас собі не бажає. Як так, то де ж наші жертви на цю акцію?

Продовжено нагоду на виправдання

Дня 15-го серпня минулого року Український Народний Союз проголосив окрему кампанію за збільшення кількости своїх членів до щонайменше 50,000. Кампанія була початково проголошена до кінця минулого року, але опісля треба було продовжити її ще на шість місяців, отже до кінця червня 1948, бо не всі відділи виконали призначену їм квоту й Союз не міг досягнути наміченої цілі. З річного звіту головного секретара УНС відомо, що за перший період кампанії було тільки 49 таких відділів, що вив'язалися зі свого обов'язку та виконали, або перевиконали свою квоту. Натомість, 222 відділи виконали її тільки частинно, а 193 відділи взагалі її не виконали. Дещо краще поведено кампанію за новими членами вже в цьому 1948 році, проте й вона ще не задовольняюча. Головний секретар в розісланому в останньому часі листі до урядників усіх відділів стверджує, що з кінцем травня УНСоюзові бракувало ще 650 членів до круглого числа 50,000, при чому місяць травень був під цим оглядом найгірший за час цілої кампанії, бо в ньому зорганізовано тільки 200 нових членів. Ясно, що цих 650 членів, яких не достає ще до 50,000, вже навряд чи пощастить зорганізувати до кінця червня і тому У. Н. С. вважав за необхідне ще раз продовжити речинець кампанії до кінця вересня цього року. Цим самим У. Н. Союз дає ще раз усім нагоду виправдатися, як організаторам в приєднуванні нових членів, так і українському загалові, що ще не є в рядах У. Н. Союзу, щоб він виявив та виправдав свою громадську свідомість та свій патріотизм і в ці ряди вступив.

Кампанія УНСоюзу за новими членами є не тільки звичайною посиленою акцією за приєднуванням нових членів, яка ведеться постійно, але вона ще тим замітна, що передбачує та признає цілий ряд привілеїв як для тих, що организують, так і для тих, що їх організується. Крім цього головного привілею, іменно, можности виявити свою громадсько-організаційну зрілість в цій кампанії, ще признано окремі нагороди для кожного, хто цих членів организує, як членам признається цю користь, що їх принімається ще на дотеперішніх корисних умовинах, які в майбутньому доведеться дещо змінити та достосувати до нових економічних обставин в країні і до загальних напрямних всіх інших обезпеченевих підприємств і організацій. Крім того, під час кампанії УНС дає окрему допомогу в організуванні нових членів, широко роз'ясняючи цілі і завдання цеї організації і її велике значення для кожного особисто і для цілої громади та для української справи взагалі. В тій цілі скликається окремі збори, видається відповідну пропагандивну літературу, та робиться це на сторінках періодичної преси.

Звичайно, на повільність дотеперішньої кампанії можна б навести чимало всіляких виправдуючих аргументів і їх, власне, УНС брав до уваги, продовжуючи кампанію на дальших три місяці. Але головною причиною в цьому, і причиною, якої в жодному разі не можна виправдати, це є неактивність під цим оглядом деяких відділів та їх урядників. Бо як з одного боку є вже багато таких відділів, що чесно і совісно виконали свій обов'язок у відношенні до Батька-Союзу та не тільки виконали, але й перевиконали призначену їм квоту нових членів, так і деякі відділи наче б поставили собі за ціль дожидати зі заложеними руками аж доки робота сама не зробиться, або за них не виконає її хтось інший. Цим вони не тільки зупиняють загальний прогрес та розвиток не тільки своїх відділів, але й цілого Союзу. Продовжена кампанія дає їм ще останню нагоду виконати свій обов'язок та виправдати своє розуміння великого значення і великих завдань Українського Народного Союзу та їх самих, як його членів. Після кампанії буде проголошений окремо її вислід і треба вірити, що до того часу вже не буде ні одного відділу, якого було б треба ставляти в рубрику таких, що не виконали свого обв'язку. А ці, що вже свою квоту виконали, або перевиконали, повинні тепер ще розгорнути широку акцію за здобуття першого місця в цій важливій кампанії. Її продовження на дальших три місяці дає справді кожному нагоду виправдатися: тим, що відстають, дігнати тих, що на переді, а тим, що вибились наперед, піти ще дальше та закріпити за собою досягнену перемогу.

ОБОВЯЗКИ ЧЛЕНА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ТО НЕ ВИСТАРЧИТЬ НАЛЕЖАТИ САМОМУ ДО СОЮЗУ. БО ДО ЧЛЕНСЬКИХ ОБОВЯЗКІВ СВІДОМОГО ЧЛЕНА НАЛЕЖИТЬ ТАКОЖ ОБОВЯЗОК ЗАПИСАТИ ДО СОЮЗУ ЦІЛУ СВОЮ РОДИНУ, СВОЇХ ПРИЯТЕЛІВ ТА БЛИЗЬКИХ ЗНАЙОМИХ.

За що воювала Америка?

У своїй промові, виголошеній в Берклі, в Каліфорнії, президент Труман заявив, що обвинувачення Росії, наче б Америка йшла на завоювання світу як імперіялістична держава, не мають найменшої основи. На доказ правди Труман прикладово згадав, що Америка здемобілізувалася негайно після війни, а теж не ставила переможеним ніяких територіяльних домагань. Коли ж мова про воєнні відшкодування, то на ділі ці відшкодування є лише знаком, що Америка потерпіла великі матеріяльні втрати. Так коротко розправився президент з закидами про її „імперіялістичні" зазіхання.

Одначе крім закидів збоку противників, ідуть ще закиди збоку прихильників Америки, або збоку таких країн і осіб, які дістають допомогу від Америки. Вони нераз сліпо повторяють закиди ворогів і тим наносять Америці ще більшої шкоди, бо настроюють навіть приятелів Америки проти неї.

Бернард Барук, довголітній дорадник воєнних президентів, Вилсона, Рузвелта й Трумана, звернув увагу на різку несправедливість таких закидів і зробив спробу у тижневику Сатердей Івнінг Повст написати „Кілька ласкавих слів в обороні Дядька Сема". У цих „ласкавих словах" не сказав Барук нічого нового, лише коротко зібрав найважніші факти, які повинен мати на увазі американський громадянин для відбиття закиду, наче б Америка йшла до війни з лакімства, подібного до лакімства купця Шайлока, зображеного Шекспіром. Барук пригадує, що нескрупулятні критики Америки придумали слово „Онкел Шайлок" на невірне зхарактеризування Америки за її воєнну й фінансову допомогу світовові не лише під час, але й після війни. Щоб відбити такі насмішки чи наклепи, Барук зіставляє діяльність і допомогу цифрами, які самі за себе говорять.

Коли йде про фінансові видатки, то від початку війни до кінця фіскального 1946 року Америка видала на війну 330 більйонів долярів, отже більше ніж видала Британія й Росія разом. Ці гроші видала Америка на продукцію воєнних матеріялів. Очевидно окремо треба брати втрати в людях.

Загально говориться, що ці останні втрати не були значні. Міжтим кінцеві обрахунки в урядових бюрах виказують, що Америка втратила більше в людях ніж ціла Британська Імперія, хоч Америка вступила у війну 27 місяців пізніше. Ворлд Алманак виказує, що Англія, Австралія, Канада, Нова Зеляндія й Півд. Африка разом втратили в убитих 353,652 осіб, ранених мали 475,070, а загублених вояків 90,844. Крім цього було вбитих 60,595 цивільних людей. Разом було 980,161 жертв. Жертви Злучених Держав досягнули 400,000 вбитих і 670,000 ранених, що разом дає цифру 1,070,000.

Позички в матеріялах („Ленд-Ліз") з Америки для союзників досягнули суми 50 більйонів, а Америка дістала від Аліянтів матеріялів на суму 10 більйонів. Чи ця цифра вказує на американські зиски? Після нападу на Перл Гарбор з Америки вивезено 268,000,000 тон матеріялів, а привезено лише 106,000,000 тон. А це була війна, коли не так йшло про гроші, як про матеріяли. Отже різниця між американським імпортом і експортом виносить на шкоду Америки 162,000,000 тон. Експорт матеріялів з Америки вичерпує американські природні багатства, як це виказує приклад на газоліні. Америка випомпувала 5,800,000,000 барилок кипячки з своїх джерел і їх нічим не дасться заступити, бо кипячка вичерпується безповоротно. Оця нафта, вивезена для воєнних потреб, могла б порушати всі американські авта впродовж 12 років!

До цього треба ще додати такі дані: американський довг зріс під час війни пятикратно; після війни американське населення додало 21 більйонів на рятунок потерпівших країн, як для УНРРА, на британську позичку, для Програми Видужання Европи. Крім цього американці вислали 23,000,000 пакунків в Европу чи то поштою, чи через КАРЕ, а до того треба ще додати урядові грошеві дарунки різних країн в сумі 120,000,000 і $250,000,000 дарунків в грошах або в пакунках від приватних організацій.

Чи супроти того сього можна говорити, що Америка використовує біду між людьми і „поневолює" світ фінансово?

Барук далі пригадує, що Америка помогла Росії незмірним просто матеріялом втриматися проти Німеччини, доки не пішла сама до війни; що вона брала на себе небувале ризико, коли рішилася на створення другого фронту з такою підготовою, про яку Росія, як сухопутна держава, не мала поняття; що в тому часі, коли Америка вислала в Европу армію на віддаль 3,000 миль, тоді інші американські армії боролися на Пацифіку й в Азії у віддалі 6,000 миль. Загалом Злучені Держави мусіли втримувати з своїми арміями комунікацію на просторі 56,000 миль.

До цього треба ще додати переміну Америки з мирної невійськової країни в мілітарну. Фактом є, що Америка не думала вмішуватися ні в першу, ні в другу світову війну. А коли пішла, то мусіла будувати військову силу з самих початків. З такою армією вступила Америка в війну наче буревій і лише оцій розбурханій силі всього американського народу треба завдячувати вигру як в першій, так ів другій світовій війні.

Коли капіталістична, мирна і свобідна Америка мусить сама себе перелицьовувати, заводити у воєнному часі дисципліну, яка нагадує постійну військову диктатуру в поліційних державах, а після виграної війни поспішно роззброюється — то це знак, що Америка має іншу ціль на оці, відмінну від цеї, яку мають диктаторські мілітарні держави. Цею ціллю є кинутися з примусу в воєнний вир, щоб якнайшвидше з нього вийти і вернутися наново до свободолюбного життя. Це вказує, що як Америка йде до війни, то для втримання своєї демократичної і свободолюбної системи, а не на те, щоб накидати свою волю другим. Іде в обороні свободи — своєї й других.

80-тий КОНГРЕС

Дуже можливо, що до січня не радитиме більше теперішній конгрес, з ряду вісімдесятий, якщо не скличе окремої сесії президент Труман, або республиканський провід, який контролює конгресовою більшістю. Значить, що його діяльність скінчена. Якщо не зайдуть якісь непередбачені події, можна надіятись, що проводи обидвох головних партій так будуть заняті виборчою стратегією, що не захочуть сидіти в Вашингтоні, а будуть їздити по стейтах і агітувати. Але може й таке статись, що президент Труман, який назвав цей конгрес „найгіршим, який колибудь існував", готов таки заставити його докінчити деякі важні справи ще цього року. Він же заповів, що рішений збільшити і без цього небувалий в американській історії рекорд президентського вета і заветувати декілька законопроектів, що вже перейшли в обидвох палатах конгресу та ожидають підпису президента, щоби стати законом. Значить, що треба б конгресові знов над ними радити, як би їх тепер президент заветував.

80-тий конгрес був республиканським конгресом у тому розумінні, що за його політику відповідає Республиканська партія, яка мала в конгресі більшість. Він не був „найгіршим", ні „найліпшим". Зрозуміємо легше деякі поступки цього конгресу тоді, коли зважимо, що більшість в конгресі дістала партія, яка не була так довго при владі й противилась дуже гостро багатьом реформам Рузвелта у внутрішніх справах країни. Зокрема щодо економічної та соціяльної господарки, відомої під назвою „Ню Діл". Президент Труман знов постійно заявляє, що він „продовжує" політику Рузвелта, тому і не диво, що йому приходиться закладати раз-у-раз вето в таких справах, що відносяться до робітничого питання, соціяльної забезпеки, податків, інфляції й т. п.

80-тий конгрес, коли говорити про нього справедливо й безсторонно, не міг бути дуже добрим вже з цеї причини, що він припав на час президентських виборів. У таких часах американський провід звичайно недомагає, бо оглядається часто на всі боки і рахується з голосами, які може

(Докінчення на стор. 4-тій)

Олексій Андрієнко.

ПРОВОКАЦІЇ КРЕМЛЯ В УКРАЇНІ

5)

Що практично робила „група" на розтерзаній комунізмом, а тепер важким, кованим чоботом гітлерівського фашиста люто топтаній землі українській?

Чекаючи підходу свого фронту і відкладаючи аж на той час усякі диверсійні акти проти ворога, всі члени групи провадили, за вказівками й наказами Чернова та Ткачука, дріб'язкову провокаційну роботу, спрямовану, насампер, проти місцевого українського населення. Вони часто розкидали летючки власного виробу (ніби українського походження), що от, мовляв, незабаром большевики повернуться і т. д., щоб тим викликати ще тяжчі репресії німців на спини й голови української людности. Чесних українців — бурґомістрів, які пішли на ці посади, щоб пильнувати інтересів українського народу, ставати де треба, в оборону його перед розперезаним наїздником, вони в доносах до німців і всякими провокаційними поголосками таврували як „совєтських шпигунів", підриваючи авторитет цих громадян і перед українською суспільністю, і перед німецькою військовою та цивільною владою.

Більші їхні диверсії не сягали далі операцій із сіллю, що їх вони також провадили на велику, дошкульну шкоду місцевому населенню, а не німцям.

В той час на Україні бракувало соли. Люди на тому дуже терпіли, багато хворіло, опухало, вимирало. Німці старалися довезти сіль із Одеси. Але всі автомашини, вантажені сіллю, в дорозі членами Черново - Ткачуківської групи зупинялись, за сіль часто плачено провідникам автомашин скажено великі гроші, а саму сіль підпільники вивантажували... в Буг. Тим довели до такого стану, що шклянка соли на Україні коштувала триста карбованців, та й тієї добути не завжди було де.

За короткий час ці „борці з фашистівським наїздником" посолили стрімкі хвилі Бугу не менше, як п'ятнадцятьма тисячами тон соли. Німці з того ніякої шкоди не мали, а українські люди пухли й вимирали.

Щоб викликати до себе довіру у населення, Чернов, Ткачук і всі інші члени групи ретельно ходили до церкви, там найдовше за всіх парафіян простоювали, найщиріше, на людських очах, молилися, на шиях усі носили золоті хрестики на шнурочках, при чому сорочки завжди мали розхрістані — нехай усі бачать, які ми віробожні...

Проходячи повз церкву, заживаючи шматок хліба, чи п'ючи воду, вони побожно хрестилися, хрестили вживане, і, взагалі, вдавали з себе безмежно відданих народнім звичаям, Богові і релігії...

Чи може ще нижче впасти людська душа, коли то справді були люди?

Звідки ці отруйні кроти брали кошти на свою мерзенну роботу?

І Ткачук, і Чернов звертались до Москви, домагаючись засобів, без яких, мовляли, утруднюється успішна підпільна діяльність групи. Москва нічого не дала, рішуче наказавши використовувати місцеві ресурси.

Тоді знайдено було вихід. Вирішили збирати кошти добровільним самооподаткуванням, ще не знищеного тоді німцями жидівського населення.

Про розміри такого „самоопадаткування", про ті суми, які мали до своєї розпорядимости агенти Москви з місцевих ресурсів, може посвідчити факт, що один тільки збиральник тих „добровільних" податків, жид Гофман, на січень 1943 року здав до каси своєї організації 384,00 карбованців.

Розпоряджаючись такими коштами, група далі провадила дрібну шкідницьку роботу на адресу фашистського загарбника, яку можна прирівняти хіба з кінчемними укусами комариння на товстій шкірі слона чи бегемота.

Але, коли мова йшла про боротьбу з українським націоналізмом, московська агентура такими дрібничками не обмежувалась.

Землячок Ткачук, користуючися своїм українським походженням, увійшов у довір'я деяких необачних українських націоналістів, незабаром заступив видатне місце в місцевому ОУН, перехоплював і передавав до Москви всякі, потрібні їй, відомості з діяльности ОУН, попрацювавши якийсь час тут, одночасно зв'язався з ґестапо, для якого почав також поволі відслоняти конспіративні покрови діяльности ОУН, а з часом зрадив усю Організацію, викрив і видав ґестапові всю її цілковито.

В наслідок того — море людської крови, тисячі, а може й десятки тисяч замордованих у катівнях ґестапо, порозстрілюваних, повішаних, живцем поспалюваних і по містах і по селах України — найкращих синів і дочок, найнадійнішого юного цвіту українського народу...

(Дальше буде).

ПОШИРЯЙТЕ „СВОБОДУ".

ЗА ЗАЛІЗНОЮ ЗАСЛОНОЮ:

ВІСТКИ З УКРАЇНИ

(Радіонотатки).

НЕ ЗАВЖДИ ПРОТЕСТУЮТЬ.

З минулого тижня в Україні, звісно, з наказу Москви, відбуваються масові мітинги-протести в зв'язку з подіями в Греції. Робітники, колхозники, службовці, професори, студенти, письменники — всі вони протестують проти страти грецьких комуністів, або, як кажуть большевики, „грецьких патріотів", „антифашистів-демократів", що „боролися з німецькими загарбниками". Цікаво, чого ж то Москва не організувала мітингів-протестів тоді, коли в Югославії повішено генерала Міхайловіча, в „Болгарії — Петкова, а в Чехо-Словаччині призведено до смерти Яна Масарика? Аджеж і ці діячі були патріотаки своїх країн, антифашистами, демократами і кожен із них захищав свою батьківщину від німецьких загарбників?

„РОСІЯ — БАТЬКІВЩИНА КОРАВЛЕБУДІВНИЦТВА"?

Нещодавно большевики протягом кількох днів на ввесь світ дзвонили про те, що „Росія — батьківщина радіо". Останніми днями в Одесі відбулися доповіді професорів Одеського інституту кораблебудівництва, в яких доповідачі обстоювали пріоритет російської науки в галузі кораблебудівництва. Чи не почуємо ми згодом, що Америку відкрив не Христофор Колюмб, а якийсь, скажемо, Іван Іванович Іванов? Большевики і на таке здатні.

ЧЕМПІОНИ — УКРАЇНЦІ.

Минулого тижня відбулися всесоюзні атлетичні змагання на першість країни. Із шістьох чоловіка, що завоювали собі звання чемпіона СССР на 1948 р., двое українців: у найлегшій вазі — О. Донський (Київ) і в важкій — Яків Куценко (Київ).

ЛІТЕРАТУРНА ГАЗЕТА.

Останне число української „Літературної газети" містить здебільшого статті про п'ятсоті роковини узбецького поета Алішера Навої. Серед інших матеріялів подибуємо статтю Є. Царинкевич про боротьбу з українським буржуазним націоналізмом, а також інформацію Шаховського у справі націоналістичних ухилів у викладах української літератури в одному з Одеських інститутів.

НОВИЙ МАШИНОБУДІВНИЙ ЗАВОД.

Цього року в Києві почнеться будівництво нового машинобудівного заводу, що випускатиме устаткування до підприємств маслоробної промисловости України. На виконання робіт асигновано 10 млн. рублів. Завод стане до ладу у наступному році.

ДО ЮВІЛЕЮ БЕЛІНСЬКОГО.

7 червня СССР відзначатиме соті роковини з дня смерти найвидатнішого російського кртика Вассаріона Белінського. В Україні розроблено широкий плян цього ювілею. Заводи, фабрики, колхози, учбові заклади, Академія Наук, Спілка Письменників — всі вони мають взяти якнайдіяльнішу участь в ювілейному святі. 7 червня в Києві відбудеться урочисте засідання республіканського ювілейного комітету спільно з представниками партійних, советських, наукових, культосвітних і громадських органзацій.

ЕКЗАМЕНАЦІЙНІ СЕСІЇ.

На біологічному, географічному факультетах Київського університету ім. Т. Г. Шевченка почалися весняні екзаменаційні сесії. 70% екзаменованих дістають „відмінно" і „добре".

В ЗАКАРПАТТІ ДОСПІЛА ЧЕРЕШНЯ.

Весна цього року в Закарпатті принесла великий урожай ранніх сортів фрутів і ягід. В усіх містах і селах области в крамницях і на базарах з'явилася черешня.

ПЕРШОТРАВНЕВІ СВЯТА.

У всіх містах, містечках і селах України в день 1-го травня відбулися військові паради, демонстрації та масові гулянки. Як і треба було сподіватися, етер у цей день був сповнений советського галасу про „миролюбність" СССР і, навпаки, про „агресивність" тих, що перебувають по цей бік залізної заслони.

ЧЕРГОВИЙ „ПОДАРУНОК" ТРУДЯЩИМ.

Не встиг ущухнути першотравневий галас, як советський уряд ощасливив своїх підданців новим „подарунком": 3-го травня оголошено постанову про 3-тю державну позичку першої повоєнної п'ятирічки в розмірі 20 мільярдів рублів. Отож советських громадян партійні соцькі та десяцькі погнали з першотравневих парадів просто на мітинги, скликувані з цієї нагоди. Робилося це, так би мовити, в блискавичний спосіб. Взяти б для прикладу Академію Наук УССР. Поки відбувався мітинг академіків, 11 інститутів, належних до Академії, встигли цілком виповнити передплату позички. Кожний працівник передплачував не менше як на місячну ставку своєї платні. А щоб яко мога дужче „заохотити" до цього людей, насамперед оголошено ось такі „орієнтири": Корнійчук передплатив позичку на 40,000, Рильський 13,500, Тичина 10,000 рублів. Робітники та службовці Києва на кінець того ж таки дня виконали свій „обов'язок" перед державою на 98%, а ціла Україна на 73.4%, що складало суму 2,239,856,000 рублів.

„ЛІТЕРАТУРНА ГАЗЕТА".

Останне число української „Літературної газети" в основному присвячене дневі 1-го травня. Крім першотравневих гасел, кореспонденцій та статтей на цю тему, газета вмістила кілька оригінальних поезій, а також переклади з слов'янських поетів.

ПОЧАТОК ЛІТНЬОГО СПОРТИВНОГО СЕЗОНУ.

2-го травня в Україні почався літній спортивний сезон. З цієї нагоди по всіх містах України відбулися святкові виступи спортсменів. Щось із 40 тисяч людей прийшли в цей день на київський стадіон „Динамо", де відбувався перший у цьому сезоні футбольний матч. Зустрілися київське „Динамо" з московським „Локомотивом". Перемогу здобули кияни.

„ДЕНЬ БОЛЬШЕВИЦЬКОЇ ПРЕСИ".

5-го травня в Україні, як і по всьому СССР, відзначено традиційний „День большевицької преси". У зв'язку з цим Київська радіостанція подала відомості про сьогоднішній стан періодичної преси в Україн. Республіканських часописів в Україні налічується 12, обласних — 38, міських — 58, районових 728. Загальний тираж українських советських часописів — 4 мільйони примірників. Крім часописів, в Україні виходять 32 мистецьких, літературних, технічних та сільсько-господарських журналів, загальним тиражем 407 тисяч примірників.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Закон про допущення 200,000 скитальців ухвалений. Від нас залежить, скільки українських скитальців зможе приїхати до Америки.

Дня 18. червня відбулися з ініціятиви У. Д. Комітету у домівці виладелфійських українських організацій та товариств збори, що їх метою було обговорення справ, звязаних із хваленняум у конгресі закону про допущення до Злучених Держав 205,000 скитальців.

Основні кляузулі вище згаданого закону та можливості і завдання, які у звязку з цим стають перед нами, зясували присутнім д-р В. Галан та голова Филаделфійського Відділу У. Д. Комітету, п-ні Олена Штогрин. Закон уже ухвалений. Не знаємо ще адміністраційних розпорядків і тому нині не ожеммо точно передбачити скільки українських скитальців зможе приїхати на основі цього закону. Зате можна припускати, що **цифра ця буде виносити від 24,000 до 50,000 наших скитальців. Це залежатиме в першу чергу від цього, як активно і жертвенно поставимося до тієї акції ми, американські українці.**

Закон передбачає допущення у першу чергу тих скитальців, які будуть мати якісь докази, що бодай на початок ними хтось в Америці займеться, дасть їм приміщення на перші тижні та поможе знайти працю. Ми повинні доложити усіх старань, щоб до Злучених Держав могло приїхати можливо найбільше українських скитальців. Після дискусії в ній забирала слово пп. Карбівник, Вишиванюк, Слободян, Бакай, Титанич, Татомир, Гарасимович, Іваш, Дубас, Малик, Банах, д-р Галан і п-ні Штогрин, Збори намітили наступне:

На внесок п. Карбівника **Збори ухвалили, що Филаделфія і околиця повинні приняти 2,000 українських скитальців.** Для кермування на терені Филаделфії і околиці акцією підготовки до прийняття нових скитальців збори вибрали діловий комітет у такому складі: д-р Галан, голова; Олена Штогрин, М. Дубас, і Р. Карбівник містоголови; Е. Кульчицький, Б. Гарасимович, О. Бакай і П. Іваш, члени. Водночас намічено пропагандивну секцію у такому складі: Я. Татомир, Стриковська, І. Струк і О. Бакай. Намічено у найблищих тижнях відбути мітінги у місцевостях Честер, Вилмингтон, Бріджпорт, Філіпсвил, Патставн, Бристоль, Стон, Мілвил, Кемден і інших, що на них буде зясовано мешканцями цих місцевостей справу нашої конечної допомоги акції прийняття Америкою скитальців та буде усталено скільки українських скитальців може дана місцевість примістити. Члени Комітету та пропагандивної секції заявила готовість уже в найблищих днях почати і обїздити вище згадані місцевости, а п. Слободян заявив, що дасть до диспозиції ділового комтету списки секретарів відділів УНС, які на місцях зорганізують мітінги.

Д-р Ґалан заподав, що всі організації та особи, які одержали ще в лютому цього року евіденційні друки в справі вільних мешкальних місць для новоприбуваючих скитальців, повинні негайно переслати ті дані до ЗУАДК.

Вище згадані збори, які започатковують нову, велику і так дуже потрібну акцію, прийшли в атмосфері великого зрозуміння і братньої готовості збоку представників филаделфійських американських українців для українських скитальців. Від імені нових імігрантів пп. Гарасимович і Бакай висловили зборам щиру подяку за таку високо патріотичну і високо гуманну поставу старої імміграції до скитальців і заявили готовість нових імігрантів якнайбільше активно співпрацювати із ЗУАДК у тій акції.

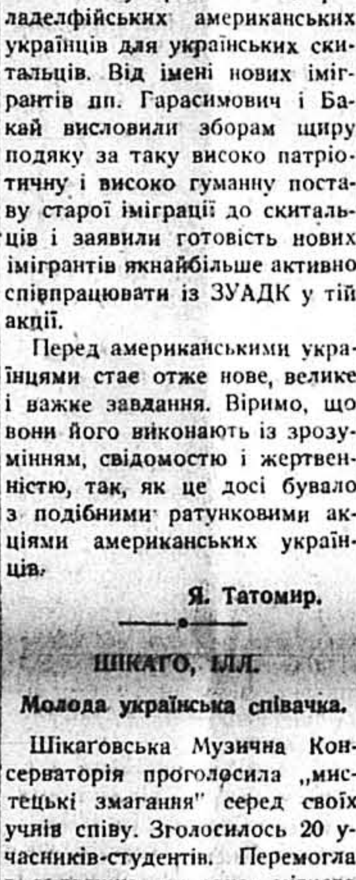
Перед американськими українцями стає отже нове, велике і важке завдання. Віримо, що вони його виконають із зрозумінням, свідомостю і жертвенністю, так, як це досі бувало з подібними ратунковими акціями американських українців.

Я. Татомир.

ШІКАГО, ІЛЛ.

Молода українська співачка.

Шікаґовська Музична Консерваторія проголосила „мистецькі змагання" серед своїх учнів співу. Зголосилось 20 учасників-студентів. Перемогла в змаганню, як подає місцева

Лилйен Опихана

преса, п-нна Лилйен Опихана; учениця шанованої артистки Мей Ґрейвс Аткинс. П-нна Опихана посідає знаменитий драматичний сопран, широкої скалі й небувалої краси, пише американська газета, з додатком, що вона виступить 20-го червня на закінченні року Музичної Консерваторії в Ґрейт Нордерн театрі й співатиме при участі Шікаґо Консерваторі оф Мюзік Симфоні Оркестра, якою дириґуватиме Роберт Калтер. Далі пишеться, що п-нна Опихана вже співала з великим успіхом на різних концертах, а теж по радіо. Її виступ разом з Симфонічною Оркестрою вважають новим великим успіхом і визнанням її таланту

До цього додамо, що співачка належить до Українського Народного Союзу, як й її родичі, для яких це велика радість, що їхня дитина так скоро вибилась в Консерваторії на перше місце. На новий мистецький шлях благословлять молоду співачку приятелі й Союзовці в надії, що вона принесе славу і честь теж й українському імені.

КОРОЛІВСЬКА ІНСПЕКЦІЯ. — Британська принцесна Єлисавета приготовляється обняти у своїм часі королівську владу, відвідуючи Валію і переводячи інспекцію почесного валійського полку. Відвідуючи місто Кардиф промовляла до мешканців на тему „щасливого домашнього життя". Не диво, та ж недавно вийшла заміж!

ЛУДЛОВ, МАСС.

День Матері і Спільне Свячене.

Заходом місцевої управи Тов. ім. Франка і церковного Брацтва, а именно п. М. Пукіша, Д. Харка, П. Пилипів та пані Марії Заячківської, відбулося в дні 9. травня в церковній галі Спільне Свячене. Місцевий парох, о. Лев Пеленський, посвятив дари на гарно прибраних столах і члени і гості з Савт Дірфілд, Емерет і Голіок засіли при столах, щоби поділитися яйцем та побажати собі взаїмно здоровя й успіху. Присутні, в більшости, це старші українські іміґранти, які як фармери чи робітники осіли десятки літ тому у Лудлов і околиці. Всі майже пережили добрі і злі часи та працею і пильністю промостили собі шлях на новій землі, придбавши своїм дітям фарми і власні доми. Отець Пеленський коротко пригадав присутним, що день 9. травня, це день, в якім то в цілій Америці покланяються Матері. Змалював перед очами присутних кілька гарних образів жертвенности матерей і підчеркнув, що найбільш любови належить їм — Матерям. Новоприбувший з Европи В. Гнатів пригадав у короткім рефераті, що на теренах західної Німеччини і Австрії живе кілька сот тисяч українських скитальців, які не можуть вернутися до власних домів, бо Україну загарбав кровожадний диктатор. Очі тих скитальців звернені в сторону українців в Америці, які одинокі можуть їм помогти. Тому, що ворожа нам преса і пропаганда очорнює українських скитальців, бесідник основно вияснив, чому українські скитальці волюють злиденне життя в непевности в ляґрах, як бути під режімом, що несе світові знищення і руїну. По корткій дискусії присутні зложили на потребив Українського Конгресового Комітету і для скиталь ців 129 долярів. Це є найкращим доказом, що американські українці не жалують жертв на наші національні потреби. П. Д. Харко, як секретар відділу У.Н.Союзу, подякував в імені управи товариства за участь і за щедрий дар.

Слідуючі члени жертвували на скитальців і ціли Укр. Конг. Комітету: по $5: П. Яців, М. Федорів, Ф. Шабан, К. Хамулка, А. Віннічук, А. Залужна, А. Дацишин, Д. Хрупалик, О. Затирка, І. Дацишин, П. Павлів, М. Пукіш, Д. Харко; С. Телеґа $4; по $3: М. Сарна, О. Доскоч, Р. Намака; по $2: В. Босик, А. Залужний, І. Шило, Г. Котовіч, Г. Залужний, П. Хомин, Р. Яворська, К. Масталяш, Н. Н., М. Плебанський, М. Каноска, А. Щурко, Т. Гнатів, А. Курта, Я. Кондеревич, О. Столяр, О. Доскоч, К. Мельняк, В. Гнатів, І. Приступа, П. Пилипів; по $1: В. Федорів, М. Гнатів, І. Гнатів, Р. Федорів, М. Мельник, С. Яців, С. Кочтовіч, М. Бойко, М. Заячківська. — Разом $129.

Новоприбувший.

БЕТЛЕГЕМ, ПА.

Великодна писанка для скитальців.

Дня 2. травня переведено Великодну писанку на допомогу українським скитальцям заходом Запомогового Комітету і о. М. Колтуцького, котрий виголосив прекрасну, зворушливу промову, в якій представив трагедію української скитальщини, взиваючи водночас памятати за рідний край та потребу його оборони. Збірку перевели громадяни: І. Малицький та М. Брус, перший предсідник Комітету, а другий секретар.

Громадяни зложили доляровими жертвами $51, а дрібними $40.31. Разом $91.31.

Жертви зложили: Голубенний $5; по $2: М. Брус, І. Мадриґа, Хома, І. Малицький; по $1: Д. Коростинцький, Когут, Буяк, Ю. Морякін, Гриндяк, А. Тимків, В. Меньо, Боднарчук, Пухта, С. Кузимка, В. Гук, ст., В. Гук, мол., Тимків, Немий, Голий, Ю. Чайка, Кіндзерська, С. Радчук, І. Божак, В. Кафарич, В. Запажорний, Корінь, Бутрин, О. Періг, М. Каспріяк, І. Солодва, А. Малицька, Бутрин, ст., Комонька, Явна, Заґвоцька, Жук, Чічерська, А. Сисак, О. Цапко, Немий, М. Заболоцький, Гриньків.

Світова Організація Охорони Здоровя

В діяльности людей нема такої ділянки, в якій можно було би так легко навязати міжнародню співпрацю, як в ділянці охорони народного здоровя. Це не раз було доказано в минулому і недавно знова підтвержено створенням тимчасової комісії Світової Організації Охорони Здоровя. Ця комісія, в якій навіть Злучені Держави й Советський Союз працювали гармонійно, була недавно принята як спеціяльвий відділ в організацію Обєднаних Держав. Це сталося після того, як потрібна кількість держав-членів Обєднаних Держав ратификувала статут Світової Організації Охорони Здоровя. Крім того, вісім держав, що не є членами О.Д., приступили до Організації Охорони Здоровя, коли вона формально почала існувати цеї весни.

Наступним кроком є конвенція тої організації в червні цього року, в Женеві, в Швайцарії.

Світову Організацію Охорони Здоровя започатковано в 1946 році. Того року відбулася міжнародня конференція охорони здоровя в Ню Йорку на запрошення уряду Злучених Держав. Конференція виробила статут організації, який підписали представники 61 країн, в тому числі Злучені Держави і Советський Союз. Статут опреділює здоровя як „стан повного фізичного, духового та соціяльного добробуту, а не тільки відсутність хороби". Тому організація намагається навязати співпрацю в ділянках охорони не тільки фізичного здоровя, але і духового; в поліпшенні відживлювання, умов мешкальних, господарських, праці, як також в традиційних ділянках боротьби з пошестями, охорони материнства, здоровя немовлят, в справах медичних дослідів і т.п.

Міжнародня конференція 1946 року створила тимчасову комісію, що мала підготовити основи для постійної організації.

За два роки своєї праці комісія зорганізувала одинадцять комітетів з фахівців в ділянках праці технічної, медичної та народного здоровя; продовжувала працю Ліґи Націй по дослідженню епідемій; уділила 203 наукових стипендій спеціялістам в ділянці охорони здоровя в десяти країнах; вислала медичні місії для боротьби з епідемичними хворобами в Китаю, Греції, Етиопії, Італії та подала іншу поміч другім країнам.

Найбільш блискучим досягненням тимчасової комісії була швидка мобілізація міжнародної допомоги для боротьби з холерою в Египті минулого року. За один місяць вислано два літаки з великими запасами потрібних ліків та плязми крови і різних необхідних медичних знарядь. За перший тиждень грудня записано тільки 14 випадків захорування на холеру, тоді як за третий тиждень жовтня таких захорувань було 5,976. Епідемію холери спинили, тоді як в девятнадцятім столітті пять епідемій холери, що зродилися в Египті, перекинулися до Европи, спричинили великі втрати людського життя.

Видатки Злучених Держав за участь в Світовій Організації Охорони Здоровя мають виносити тільки $2,000,000.

Організація має підтримку Американського Медичного Союзу, Американського Червоного Хреста; Товариства Американських Психіятрів, Соціяльної Гиґієни та багато інших організацій.

Загальна Рада.

80-тий КОНГРЕС

(Докінчення зі стор. 2-гої).

евентуально втратити при виборах через цей чи інший закон. Проте цей конгрес ухвалив багато дечого, що стане дійсно історичним. До таких ухвал належить у першу чергу закон про допомогу Програмі Видужання Европи, з яким є тісно звязана боротьба західної Европи з комуністичною навалою та підготовка до зудару з Росією, коли б вона спровокувала нову війну. Допущення 205,000 переміщених осіб з Европи до Злучених Держав є теж дуже важною справою з американського загально-людського становища, бо може бути водночас початком ліквідації проблеми „Ді Піс". Обовязкова військова служба для молоді від 19 до 25 літ, ухвалена конгресом, є дуже серіозним кроком, коли мати на увазі політику „твердої руки" зглядом Советів і рішення не дати їм переступити певних гряниць. Закон Тефта-Гартлія у робітничих справах ще далі випробовується і він певно заважить на справі дальшої полагоди конфліктів між зорганізованим робітництвом і працедавцями. Зле цілком певно, скорше чи пізніше, відпаде, а добре залишиться. Тому і він дуже важний закон. без огляду, як хто до нього ставиться.

Забрало б багато місця, щоб тільки вичислити наголовки різних нових законів, що їх ухвалив 80-тий конгрес. Ми тільки згадали за такі, за які йшла довга і завзята боротьба та які перейшли. Можна б широко писати, наприклад, про дебати в справі скитальців, „Голосу Америки" чи законопроєкту Мундта-Никсона, зверненого проти комуністів, який перепав.

Найгірше, що можна б закинути цьому конгресові, то це, що не припинив дорожнечі та інфляції. Ця остання справа нині така важна, що цілком слушно дехто підносить, що варта б для цеї одної справи скликати надзвичайну сесію конгресу. Думаємо, що коли б це сталось ще до січня, себто до нового конгресу, то тим 80-тий конгрес поставив би себе між найкращі. Очевидно, коли б знайшов зараду на дорожнечу та інфляцію.

Trainees Take to Field

These four basic trainees of an Infantry division are enjoying "camping out" and cooking their own meals during field maneuvers which help to qualify them as well-trained soldiers. Four topnotch Infantry divisions in the United States now have welcome spots for veterans who choose to reenlist and for young men just starting their U. S. Army careers.

Шукають своїх рідних

УВАГА: Зголошуючись на Розшуки до З.У.А.Д.Комітету прохається на початку листа доконче подати під яким числом в розшуках було надруковане прізвище особи, яка вас, чи яку ви шукаєте.

За листами чи дресами від скитальників прохаємо звертатись безпосередньо до ЗУАДКомітету, адресу якого подано при кінці.

Зголошуючись на розшуки не забувайте вложити вашу жертву на покриття поштових і бюрових видатків та за витрату часу на полагодження вашої справи.

• • •

ГРУПА — ЛИСТИ ДО:

14,673. Ґараздовський Франка з с. Конюшки Поліґловські (Рудки) від Баран Михайла.

14,674. Копач Марії з с. Горобінки (Тернопіль) від Флінта Стефанії.

14,675 Завонський Николая і Анни з с. Чорноріка (Кросно) від Завонський Павла.

14,676 Рідних і знакомих з с. Богданівки (Скалат) від донхки Загородного Степана з Богданівки.

14,677 Дацко Івана з с. Ганьковичі (Москиська) від Ганас-Харин Теодори.

14,720 Родини Сьвінціцьких від Сьвінціцька Анни. д. Миколи з с. Галича (Підгайці).

14,721 До односельчан з с. Великі Лани (Стрий) просить о афідавіт молодий фахівець-фризієр Небелюк Михайло.

14,722 Афанасів Ґеорґа Некадимовича з м. Білгороду (Курської ґуб.) від племяниці зам. Приходько.

14,723 Баґанка Марії, Ольги, Гелени і Володимира, Ярущак Петра, Коцюба Пелагії, Шапка Гриця і Івана всі з с. Терепча (Сянік) від Тиник Катерини.

14,724 Петрикович Василя і Анни зам. Цабрів від Петрович Петра з с. Шляхтова (Новий Торг).

14,725 Шпак Михайла, Андрія і Куби з с. Павлокоми (Березів) від Шпак Романа.

14,726 Руцький Івана і Теклі від Руцький Миколи з с. Яблонця Руського (Березів).

14,727 Студент Мирона (ам. вояк переб. в Німеччині) від Захарясевич Миколи.

14,728 Росалюк Марка з с. Великий Обзер (Волинь) від сестри Анастазії зам. Ремартчук.

14,729 Кульчицький Петра (Вовчко) від Попель Семена.

14,730 Дубенський Петра з с. Дибків (Ярослав), Вікер Ґеорґа від Вікера Катерини зам. Мельник.

14,731 Рідні та знайомих з Лопушна (Почаїв, Волинь) відозвіться Бойко Максима.

мів та знакомих Проць Івана від Гарасимів Стефанії.

14,732 б) Іванюх Олександра з с. Корениця (Ярослав) від Білецький Григорія.

14,733 Ґлушек Катерини з дому Тущька з с. Поруби (Березів) від Кучник Михайла.

14,734 а) Пружняк Катерини тітки і Маніла Федора з с. Никонковичі (Львів) від Пружняк Степана.

14,734 б) Іванів Костя з с. Кадубне (Калуш) від Півторак Параски і Степана діти Ілька.

14,735 Пернак Петра с. Федора з с. Обильниці (Рогатин) від Озарків Івана с. Кирила і Марії з дому Луців.

14,736 Мильничук Петра с. Василя з с. Жукотин (Коломия) від Мишак Василя с. Проця.

14,737 Кудрик Марії зам. Муха з с. Хоропів (Рава Руська) від Дзур Параскі зам. Бокало.

14,738 Харамбура Івана з Яворова від Викович Осипа.

14,739 Москалюк Степана (Комарик) від Причанюк Анни.

14,740 Комарницький Степана з с. Підлися (Золочів) від Литвин Онуфрія.

14,741 Кассіян Марії, Коробка Єлисавети з дому Котик від Подригула Галини.

14,742 Олійник Анастазії д. Івана з с. Сілець (Станиславів) від Ільків Михайла.

14,743 Швед Івана с. Олекси з Лаврова і односельчан з сіл Лаврова, Нанчілка, Потік, Волошинова і Лішина Велика від Сим Йосифа.

14,744 Брудна Марії з с. Мощанця (Сянік) від Команецький Михайла.

14,745 Данилюк Анни з с. Чорнолісці (Товмач) від сестри Данилюк Ірени.

14,746 Кравченко Емілії з дому Тимчик з с. Явірник (Перемишль) від Сабат Павлини.

14,747 Василина Юрка від Василина Луки з с. Ніновичі Халупки (Ярослав).

14,748 Жук Евдокима від Лехкут Анізі д. Антона з с. Лопушна (Кремянець, Волинь).

14,749 Смолин Степана з с. Щеплоти (Яворів) від Зазуля Василя.

14,750 Кавка Анни з дому Храневич з с. Купчинці (Тернопіль) від Чайка Софії.

14,751 Лех Анастазії тітки від Лех Марії.

14,752 Ганусич Йосафата, Дмитра і Миколи з с. Ясениця Замкова (Турка над Стриєм) від Ґаґалович Івана.

Голоситись на адресу:
UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE
P. O. Box 1661, Philadelphia 5, Pa.

Кожний, хто бажає, щоби прислане ним оголошення пошукувань родини і знайомих різних скитальників було поміщене у „Свободі" безплатно, хай вишле таке оголошення впрост до
UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE,
P. O. BOX 1661, PHILADELPHIA 5, PA.

Хто бажає, щоби прислане ним оголошення було поміщене, раз або більше разів, окремо, як платне, то хай разом з оголошенням пришле гроші. Одноразове оголошення, розміру 1½ цаля в одній колюмні, коштує $1.00.

Адм. „Свободи".

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ВУНСАКЕТ, Р. АЙ. — Тов. ім. Ів. Франка, від. 241, повідомляє всіх членів, що піврічні збори відбудуться 26. червня, в годині 6. ввечір в гали 74 Ґерис Еве. Обовязком кожного члена є явитись на ці збори бо маємо важні справи до полагодження і будемо роздавати чеки дивіденди Союзовим членам. — Уряд.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

Дня 21. червня 1948 помер у 58. році життя

ЮРІЙ ЯРИНСЬКИЙ,

довголітний член Тов. ім. Богдана Хмельницького, від. 158 У. Н. Союзу в Бруклин, Н. Й.

Покійний вступив до Союзу в 1916 році. Походив зі села Дубно, повіт Ланцут, Зах. Україна. Полишив у смутку жену і дітей.

Похорон відбудеться в четвер, 24. червня, в год. 9 .рано з дому жалоби на Clapbord Ridge, R. F. D. 4, Danbury, Conn. — В. Й. П.!

М. Баглай, секр.

Дня 5. червня 1948 р. помер у 56. році життя

МИХАЙЛО ГНАТ,

довголітний член Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 176 У. Н. Союзу в Шікаґо, Ілл.

Покійний походив із сила Тирява Волоська, пов. Сянік. Полишив у смутку жену Теклю і четверо дорослих дітий, котрі є членами У. Н. Союзу.

Похорон відбувся в серед, 9. червня з дому жалоби до укр. правосл. церкви, а відтак на цвинтар Елмвуд Парк. — В. Й. П.!

П. Бабяк, секр.

Дня 14. червня 1948 р. помер у 57. році життя

ВАСИЛЬ СКРОБАЧ,

член Тов. У. Н. Дому, від. 316 У. Н. Союзу в Рачестер, Н. Й.

Покійний походив з села Вербилівці, пов. Рогатин, Зах. Україна.

Похорон відбувся 17. червня при участи членів Тов. і знайомих. Поховано Його на Mt. Hope Cemetery. — В. Й. П.!

В. Іванців, секр.

ҐАҐАНАҐ В БОРОТЬБІ ПРОТИ ТЕРОРИСТІВ ЗА ВДЕРЖАННЯ ПРИМИР'Я.

Тель Авів, Ізраїль, 22. червня. — Вчора тут трапився інтересний випадок, який свідчить про перевагу законности і ладу в молодій ізраїльській державі. Офіціяльною збройною силою Ізраїля є армія Ґаґанаґ, до якої мала включитися теж терористична колись підпольно-військова організація Ірґун Цвай Лоймі. Вчора Ірґун намагалася висадити на побережжі Ізраїля довезену морем зброю, що було б яскравим порушенням постанов 4-тижневого примир'я. Ґаґанаґ, щоб не допустити до цего, відкрила вогонь та звела бій з Ірґун. Розміри боротьби не подано до публичного відома, але представник О.Д. мав можність ствердити подробиці. Корабель зі зброєю для Ірґун приїхав з Марсей з Франції.

ПОШУКУВАННЯ

ШУКАЮ братів
НИКИТУ І ВАСИЛЯ
КРОВІЦЬКОГО
зі с. Верхобуж, пов. Золочів. Голоситися на адресу:
IWAN KROWECKYJ
5028 Cecil St.,
Detroit 10, Mich., U. S. A.

ЕВДОКІЇ ТУРЧАК,
з Коленґії, Галичина, тепер живе в Канаді. шукає її сестрінок
ВОЛОДИМИР ПОДЛОВСЬКИЙ
Писати до:
THEODORE CARPIN,
1315 Belmont Street N. W.
Washington 9, D. C.

Шукаю вуйка ҐРУНСЬКОГО ОСИПА та односельчан села Тисова, пов. Перемишль, котрі виїхали до Америки ще перед першою світ. війною. Листи прошу ласкаво слати: Lewyckij Osyp, Landchut, Lekbuthstr. No. 11, Ukr. D.P. Lager, Bldg. 12.B.I., U. S. Zone, Germany, або до: Peter Dworianyn, 33 Milton Ave., Amsterdam, N. Y.

ПОШИРЯЙТЕ „СВОБОДУ".

ТАРЗАН, ч. 1869. Тарзанові заглядає смерть у вічі.

Коли Джейк загрозив своїм крісом, Крис відмовився: „Таж малпочовік сказав, що лише Кунгу й Кіля можуть відїхати".

На це сказав кремезний овсовувач: „Цей горил дасть собі раду з малпочоловіком".

Та нагло Тарзан попав серед них. „Ти помиляєшся, а Єнзен має рацію" — заявив він. „Лише ті два горилі можуть виїхати, а більше ніхто".

„Як так, то ми візьмемося до тебе" — закричав Кринч.